

ILLUSTRATIO XXX.

PANEGRICA.

Ad illa verba libri Iudicum, cap. 5. vers. 25. Aquam petenti lac dedit, & in phiala principum obtulit butyrum.

Deiparæ sanctissimæ Virginis summa, post Deum, liberalitas, largitas & munificencia excellentissima commendatur.

ACINUS Jabelis unà cum Baraco in cantico suo Debora laudans, & modum quo Sisaram, dæmonis typum, in hospitando recepit, subministrando Chananæorum duci lac ad potum tanquam stienti, & butyrum tanquam esurienti, ad cibum, simul referens, intonat concinatrix: *Aquam petenti lac dedit, & in phiala principum obtulit butyrum.* Nempe, Iabel intra suum tentorium cùm giganteum Sisaram fugientem Istraëlis acies suscepisset, & iste valde stiens, ad eam, *Iudicum cap. 4. vers. 19.* dixisset: *Da mihi obsecro paululum aquæ, quia si sitio valde; protinusque illa aperiens utrem lactis, dedisset ei bibere; hanc liberalitatem (etsi mente corruptam) expendens Debora, præfata decantavit verba, pro Jabelis munificentia laude. Paululum aquæ ille postulat, & ista lac abundantissimo poculo præstat in phiala principum, in cratera, sive in concha, ut alii legunt. Itaque non modò lac subministravit Iabel ad potum, sed etiam butyrum ad cibum. Butyrum autem cibus est laudatissimus, ut testatur Plinius libro 28. capite 9. Inspecta enim Jabelis liberalitate & munificencia materialiter in facto, quin Jabelis desiderium Sisaram intermendi rimemur; ejus largitas in oblatione lactis atque butyri, quibus diabolum soporavit ad interitum pro sui populi libertate, illicò nostram conductit mentem in Deiparam lactantem cælestem Gigantem*

Plinius.

Butyrum est
superiorum
cibus.

Judic. c. 5.

Judic. c. 4.

Christum, cui non solùm lac subministravit ubere de cælo pleno, sed etiam obtulit butyrum nostrorum perfectorum operum, ex Adamantio hom. 2. in Isaiam, prope finem; tanquam Emmanueli butyrum & mel spiritualiter comedenti, in reprobatione malorum, & bonorum electio-

Origenes.

nem. Sirens igitur Christus Dominus, non materialem, sed spiritualem fidei & bonorum operum aquam in Maria fidelissima ac munifica dispensatrice, Matri suæ dixit id quod feminæ Samaritidi, *Ioannis cap. 4.* dictum refertur: *Mulier da mihi bibere.* Sed Maria aperuit sine corruptione uterum sua virginitatis & sanctitatis Filio Dei stienti, & dedit ei lac bibere ex uberibus virginalibus, ut benè lactatus exultaret ut gigas ad currendam Passionis viam, ut populum Christianum redimeret, & salvaret. Hinc ad Mariam Dominus, & de Maria suo calamo Ossunensis scriptis serm. 20. feria 2. Dominicæ 1. Quadragesimæ parte 2. sic: *Sitivi, & dedisti mihi bibere. Hoc piissime implet ovis, cui poterat Pater dicere: Sitivi, & dedisti mihi ubera tua; nam ejus lac præstat stientibus: sicut Iabel que dedit lac Sisara stienti.* Deus, & Christus nostram salutem in fide & operibus bonis sitit: hinc Maria omnium gratiarum aquæductus, non solùm Christo stienti, aquam præstat in lacrymis, sed lac & butyrum in phialis suorum überum. Ausculta Richardum Laurentium primò pro Samaritide femina Deiparam adumbrante, & posteā pro aurea phiala charitatis Mariæ, sic loquentem

Joan. c. 4.

Rich. Laur.

lib. 4. de laudib. B. Mariae, col. 325. litt. C, & D. Aliter etiam de potu "fidei potest intelligi, quod dicit: "Sitivi, & dedisti mihi potum, quo "Maria specialius omni creaturæ ipsius potavit, &c. Unde signata est "per Samaritanam mulierem, cui "Christus dixit Ioannis 4. *Da mihi mystica sa- maritana.*

bibere. Ideo etiam figurata fuit per "Rebeccam virginem pulcherrimam" & incognitam viro, quæ non "unum solùm vitum stientem Eliezer potavit, sed & ejus servos atque camelos. Videbis de hac liberalitate Rebecæ D. Bernardum serm. 7. de verb. Apoc. in fine, D. Thomam Valentum concione 1. in Annunciat.

D. Bernard.
S. Thom.
Valent.

Ossunen

Francisc. Ossuna. Richard. à S. Laur. Maria Rhabatrin- cipum plena butyro. Ossunensem nostrum serm. 37. *Sanctuarii, & alios. Ulterius accedat Richardus à S. Laurentio lib. 10. de laudib. B. Mariae, col. 642. litt. A, & C,* ubi inquit: *Maria vero phiala comparatur, propter amplitudinem charitatis, quæ diligit nos. Hec est phiala principum implita butyro, de qua legitur quinto Judicium, in canzico Debore. Principes sunt Apostoli & Evangelista, quibus propinavit butyrum, docens eos incarnationis Dominica sacramentum. Fugient Sifara Jabel non modò propinavit lac ad potum, sed etiam suavissimum pro cibo butyrum. Maria vero cœlorum Principem lactans, non tantum exhibet ac subministrat aquas suarum virtutum, sed butyrum gratiarum, ac cœlestis doctrinæ: immò etiam peccatori fugienti misericordiæ suæ lac dulcissimum propinavit. Tanta est largitas Virginis Matris (ait Magnus Albertus in fine cap. ult. Proverb.) quod se totam per largitatem aperuit. Sed quid? Aperuit enim uterum virginitatis & sanctitatis Filio Dei, uterum miserationis fugienti peccatori. En qualiter in Jabelis largitate præcisè Mariæ munificencia describitur: illa tamen lactavit vi- rum ad mortem, hæc ad vitam.*

Illis qui è sanguine regio ducunt originem, propriè convenient, ut sicut sunt magnifici generi, ita sunt munifici largitatem; nimis ethicè edocebat Tornacensis Episcopus Stephanus epist. 169. in principio. Unde pientissima Theodosii Imperatoris conjux, & religiosissima Imperatrix Placilla, ejus eleemosynas & liberalitatem in pauperes missantibus inquietabat, Imperatrici largitionem, sibi manuum opus, pro imperii adepti gratiarum actione convenire, aptid Necephor. Calixtum libro 12. cap. 42. Igitur cum Maria Deipara sit Imperatrix clemen- tie, ex S. Bonaventura in Hymno ad Matut. offic. de Compassione B. Mariae Virginis; & etiam misericordia Regina & mater, necesse illi convenit, ut sicut est virtute & genere magnifica, ita etiam sit munifica largitatem: largitas enim filia est clementia, & misericordia liberalitas est effectus. Hinc liberalitas Græcè εὐθείας, Eleutheriotes, vel in nomine misericordiam, aut eleemosynam respicit

ut parentem. Ελεηστρων enim est misericordia, cujus mater, singulari encomio, Deipara nuncupatur. Ecclesia enim continua illa deprecatione illam sic salutat: Salve Regina mater misericordia. Si enim misericordia in largitate & munificentia Imperatricem, sive Reginam decet; Maria clementia Imperatricis, misericordia in liberalitate & munificentia est Regina & mater, & ex consequenti erga nos munificentissima dominatrix. Re- Rich. Laur.

gina squidem solet esse munifica, larga & liberalis; aiebat Rhotomagen- sis Presbyter lib. 4. de laudib. B. Ma- ria, col. 289. litt. B. Idcirco figurata

Suprà 1. p.
III. 6. num.
Regina Sa-
ba binomia.

fuit Deipara Regina nostra munifi- centissima in Nichaula Regina Saba, Ægypti, & Æthiopiae, ex Josepho Josephus:

*lib. 8. Antiq. cap. 2. sic appellata Ægyptiæ lingua, quæ Æthiopicè Suprà 1. p.
Makceda dicebatur, ut alibi dixi- 90.*

mus: quæ è feracissima Arabiæ, Au- stralique Æthiopiae terra ad Salomo- nem veniens, liberalissima manu

magnam auri copiam, gemmarum & aromatum abundantiam obtulit Salo- moni, ut 3. Regum 10. vers. 10. sic 10.

refertur: Dedit ergo (Regina) Regi- centum viginti talenta auri, & aro- matam multanimis, & gemmas preio- sas: non sunt allata ultra aromata tam

multa, quam ea que dedit regina Sa- ba regi Salomonis. Sed Maria multò munificenter ac liberalior Regina

*fuit illâ Sabæâ feminâ, utpote quæ 5. Bernard.
S. Bernard. pretiosiora aromata (ait S. noster Ber- nardus Senensis tomo 4. sermone 3. Sen.)*

de glor. nomine Marie, articulo 1. cap. 4. in fine) id est virtutum munera attulit Jerusalēm, id est ad Ecclesiam sanctam. Esto quod Regina Saba in

largitate & donorum munificencia typus fuerit nostræ Reginæ Marie:

nihilominus tam in temporalibus bonis, quam in spiritualibus gemmis & aromaribus hominibus com- municatis, Maria excellentior fuit in

largitate & munificencia: nam Regina Sabæa solummodo Salomo- ni, non servis, divitias, aurum,

gemmas obtulit & aromata: ast Ma- ria Virgo Deipara, Angelorum ho-

minumque Regina, non solùm Salo- moni supremo Deo obtulit & dica-

vit suæ puritatis aurum, suarumque

virtutum aromata; sed etiam supre- mi Regis servos nos ditavit aroma-

tibus

Maria mu- nificenter Regina Sa- bæa.

tibus & odoramentis suarum precatio-
nium, orationum & auxiliorum;
simulque replevit sue charitatis &
misericordiae superabundanti pleni-
tudine. Quod piè meditatus D. Ber-
nardus.

*De plenitudo
dine largi-
tatis Mariae
omnes acci-
piunt.*

Cicero.

*Luca c. 1.
Joan. c. 2.
Maria an-
tequam ad
ipsam cla-
memus exaudit.
Isaiae c. 65.*

D. Gregor.
Nazianz.

443.

*Elargitionis
à simili-
tudinibus de-
scriptio.
Clem. Alex.*

Elargitio est bonus fons benignitas, potum sicutientibus communicans: rursus augetur & repletur, quemadmodum ad ubera que suguntur, vel etiam mulgentur, solet lac confluere; aiebat Clemens Alexandrinus libro 3. Pedag. capite 7. Liberalitatem & munificentiam describit Clemens metaphorā fontis, uberum & lactis profluentis ab ubere: quæ omnia pungunt illicē mentem nostram, & nos cogunt memorare redundantes lacte dulcissimo fontes duos Deiparæ; duo quippe ejus ubera, quibus non

solum Christum ubere de cœlo ple-
no laetavit, sed etiam mysticè suos
clientulos largiter enutritivit, ex 1. par-
te, illust. 12. num. 197. & 2. part. il. Suprà 1. pi-
lustr. 22. num. 357. & 360. Largitio-
nis hujus Marianum fontem deli-
neatum invenit Magnus Albertus in
petra illa percussa à Moysè, super
quam Domini majestas speciali affi-
stentia resedit, ut Exodi 17. vers. 6. Exodi 17.
legitur: En ego stabo ibi coram te, su-
prapetram Horeb: percutiesque petram,
& exhibet ex ea aqua, ut bibat populus.
Nunc de Deipara Ratisponensis in-
quit Antistes: Ipsam quippe præfigu- Albert
rabat illa petra, quam Moyses percus- Magna
sit, & fluxerunt aqua largissima, sicut
legitur in Exodo, & in Numeris. Id
circò quasi ad Marianam ubera allu- fons largi-
dens S. Maximus Episcopus Tauri- sumus dono-
nensis homil. 1. in Epiphania Domini, S. Maximus
scriptit: Hebreis sicutientibus manare
arida derupe præcepit, quæ innumerabilium multitudinem populorum stilli-
cidio novi fontis, vice maternorum uberum nutribat. Profectò etsi quo-
dammodo aqua potatores educet, psal. 22. vers. 2. non tamen propriè
alit aut enutrit: verū aqua, quæ è
Mariano fonte veluti ab ubere sa- Psalm. 22.
cro effluit largè ac liberè, non tan-
tum satiat sicutientes, sed esurientes
cibat, educat & alit. Ideò secundum Job. c. 22.
eundem Albertum super Job cap. 29.
vers. 6. ubi sacer clamabat athleta, Petra fundebat mibi rivos olei, vel lat-
sis, ex LXX. ad Deiparam intelle-
ctu mystico fit allusio; inquit enim
ille: Quando petra, id est Virgo Ma-
ria, fundebat mibi largiter, celeriter
& libenter rivos olei. Glossa, id est
dona Spiritus-Sancti. Oleum & nu-
trit, & ungit: lac vero etiam nutrit, & sitim sedat. Sic Mariae lar-
gitas in suâ liberalitatis fonte, in-
numerabilium multitudinem popu-
lorum simili satiat, & spiritualiter pascit. Sed de petra Horeb, de illo-
quæ fonte Marianum præfigurante, duo nobis adnotanda veniunt. Pri-
mum est, quod de illa scaturigine in textu non exprimitur, aquas lar-
gissimas effluxisse, ut inquit Alber- Albert.
tus Magnus, nec ex illis pecora, aut jumenta ebibisse, sed solummodo popu-
lum fuisse satiatum. Secundum, quod prefatus in Horeb fons, ut ait Abulensis inibi, questione 3. usque ho- Magna.
die

Fons effluens
de petra
Horeb usque
hodie adu-
stante
irrigat Ara-
biā in Ra-
phidim.

Cicer. Maria ab-
que ostendit.
tione libera-
lis & lar-
ga bona
facit.

444.

Psalm. 71.

Joan.
Lorin.

D. Isidor.
Hisp.
Hugo
Cardin.

Judic. c. 6.

Iust. Va-
rie.

Abulensis.

die effluere non cessat magnas aquas
emittens, ita quod tota vallis irri-
gatur, & quæ antea aquarum pen-
nuriâ habitata non fuerat, nunc au-
tem tota aquarum gratiâ habitata
conspicitur. Neutrū horum à Moy-
se resertur, immò silentio obseputum
omnes ex textu ipso latet. Sanè
ut amplius Mariae largitas, & summa
liberalitas eluceat in ipsam fontis
umbra; nam satis ethicè Cicero
lib. 1. Officiorum, cap 16. scriptit: Ni-
hil enim est liberale, quod non iustum:
qua alii largit, sine ostentationis
gloria largiatur. Liberalis Maria est
in omnibus, munifica, & largissima
in spiritualibus (immò & in tempo-
ralibus, secundum Ecclesiasticas hi-
storias) donis communicandis Fi-
delibus populis; sed sine ostenta-
tionis nota, & absque publica boni
operis elargiendi manifestatio-
ne: hoc enim modo in liberalitate ser-
vato, clariores reddit, magnificos-
que commendat benefactores ipsa
elargitio. Suadent assertum nonnulla
Maria symbola largitatis.

Salutem humani generis in Re-
demptoris adventu, ore Davidis
psal. 71. vers. 6. Patres sic perora-
bant antiqui, Verbi divini incarna-
tionem, descensumque cupientes:
Descendat sicut pluvia in vellus. Ad
vellus Gedeonis Davidem, Patres
que respexisse, cum aliis autumat
& defendit Lorinus ad præcitatum
Psalmi membrum. Gedeon enim di-
vinitus illustratus, futurum mysteri-
um Incarnationis prævidens, ut
placet D. Isidoro Hispanensi cap. 4.
in Judices, cui arridet Cardinalis
Hugo sup. cap. 6. Judicum, Verbi Di-
vini rorem descendere in Maria pu-
rissimum vellus, in spiritu desidera-
vit, cum cap. 6. Judicum, vers. 36. 37.
,, & 38. refertur: Dixique Gedeon
,, ad Deum, Si salvum facis per ma-
,, num meam Israël, sicut loquutus
,, es, ponam hoc vellus lanæ in area:
,, si ros in solo vellere fuerit, & in
,, omni terra siccitas, sciā quod per
,, manum meam, sicut loquutus es,
,, liberabis Israël. Factumque est ita.
,, Et de nocte consurgens, expresso
,, vellere concham rōre impletivit.
Hæc ultima sic habebis ex Hebræo,
Syro, Chaldæo, Arabico, & LXX.
Expresso vellere habuit plenam phia-
R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

Gedeon, ob
Maria sym-
bolum ultra
desiderata
suscipit in
misterio.

S. Proclus.
D. Ephrem.
S. Method.
D. Bernard.

S. Basil.
Seluc.
D. Chryso-
log.
S. Bonavent.
Vellus Ge-
donis est
Maria.

Eccles. in
offic.

Maria no-
stra oratione
compre-
ssæ, lar-
gissima
ex. ib. gra-
tiarum &
dolorum
stilicidia.

lam aqua. Fuit plena lagena aqua.

Vidit complementum lagena aquarum.

Elicuit catinum plenum aqua. Hy-

driam, vel Pelvum impletivit. Profe-

ctò Gedeon solummodo petiit exiguum

vellus caelesti rōre exundare,

ipsum pviolâ madidum apparere,

tota terra prorsus exsiccata manente.

Factumque est ita, quia cùm Ge-

deon de mundissima Virginis carne

in vellere adumbrata exiguo, car-

nem à Domino assumendam agnos-

ceret, à reliquo orbe, & exsiccata

tellure differre voluit, ut Maria sola

nobis sicutientibus & æstuantibus cæ-

lestem communicaret inter angu-

stias salutis rōrem. Quod de nocte

factum adhuc in umbra, & ille dux

cognovit, & nos in Maria liberali-

tate sine ostentatione jam vidimus

elargitum. Vulgare est apud Patres,

Proclum orat. de Nat. Dom. Ephrem

de laudib. Virginis, Methodium orat.

in Hypapant. Bernardum homil. 2. sup.

Missus est, serm. 3. sup. Salve Regina,

& serm. de Nativit. Maria, Basiliūm

Seleucum orat. de Verbi divini Incarn.

Chysologum sermone 143. Bonaven-

turam in laudib. B. Marie, num. 11. &

alios, per vellus Gedeonis adumbra-

tam fuisse Virginem gloriosem. At-

qui ut abundantius, & copiosissima

largitate cœlum nobis præstaret in

Verbo rōrem, mediante Mariæ velle-

re; idcirco Patres illum descensurum

sicut pluviam in vellus, anxiè perop-

tabant, exemplo miraculi Gedeonis

permoti. Cùm enim Gedeon vellet

exprimere vellus super concham,

tanta copia roris fuit in vellere, quod

ultra desideratum, impletivit ad com-

plementum lagenam, hydriam, pel-

vium amplam, aut phialam. Huc ad-

voco Ecclesiæ canticum pro Maria

in responsoriō versiculi tertii ad pri-

num nocturnum Matutini, in festo

sanc̄issimi Nominis Mariæ: Hac est

Gedeoni vellus, que levissima oratio-

nis comprehensione larga exhibet gra-

tiarum stilicidia. Vellus autem ma-

teriale lanæ facilime ebit aquam:

at vel levissime pressum, ocyssime

aquam reddit, & liberaliter effundit.

Non aliter Maria spirituale vellus,

etiam levissime nostra oratione tacta

& compressa, largissima nobis gra-

tiarum stilicidia exhibet, & dona

munificentissima, ultra credita &

D. D expectata,